

Månskärans och stjärnans ursprung i islam – symbol eller skapelse?

Månskäran och stjärnan i islam – symbol eller skapelse?

Månskäran och stjärnan är idag välkända symboler som många förknippar med islam – men har de verkligen någon religiös grund? Svaret är nej. I islamisk lag och lära finns inget stöd för att använda dessa symboler som religiösa emblem. Istället är månen och stjärnorna, enligt Koranen, skapade av Gud som praktiska hjälpmedel för människan – för att räkna tid, planera fasta och pilgrimsfärder. I denna artikel reder vi ut symbolernas historiska ursprung och vad islam faktiskt lär om himlakropparna.

Ingen religiös grund för månskäran i islam

I islamisk lag finns ingen grund för att använda en månskära eller stjärna som symbol i islam. Dessa symboler fanns inte under profetens tid (frid och välsignelser vare över honom), de fyra första kalifaten eller umayyaddynastin. Istället togs de i bruk under senare tid, och historiker är oense om när de antogs och om vilka som antog dem. Vissa anser att det

Månskärans och stjärnans ursprung i islam – symbol eller skapelse?

var perserna medan andra säger att det var grekerna, och att de på något sätt nådde muslimerna.

Det sades att orsaken till att muslimer började använda månskärnan var att när de erövrade vissa västländer bar kyrkorna där kors – och muslimerna ersatte dem med halvmånar, varefter denna praxis spreds över den muslimska världen. Symboler och fanor måste vara i enlighet med islams lära, och om det ej finns belägg för att de är religiöst föreskrivna är det bäst att inte använda dem.

Vad islam lär om månen och stjärnorna

Vad muslimer däremot anser om månen och stjärnorna är att de är en del av Guds skapelse, att de varken kan bringa medgång eller motgång och att de inte har inflytande över skeenden på jorden. Gud har skapat dem för att vara mänskligheten till gagn. Ett exempel på detta ges i en av Koranens verser:

”De frågar dig om innebörden av månens nytändning. Säg: ’Den visar människorna tidpunkten då [vissa skyldigheter skall fullgöras] och [tiden för] vallfärden.’” (Koranen 2:189)

Korankommentatorernas förklaringar

Koranexegeten Ismail ibn Kathir (1301–1373) förklarade denna vers:

”Utifrån dem (nymånarna) vet människor när lån skall återbetalas, hur lång väntetiden efter en skilsmässa skall vara (’iddah) och tidpunkten för pilgrimsfärden... Gud har skapat dem som tecken för att markera de tider då muslimer börjar fasta och bryter fastan, för att beräkna tiden efter skilsmässa och för att veta när lån skall återbetalas.”

En annan framstående Korankommentator, Abu ’Abdullah Al-Qurtubi (1214–1273), tillade:

”Detta förklarar visdomen bakom månens faser, som har till syfte att missförstånd ej skall uppstå rörande tider för olika

Månskärans och stjärnans ursprung i islam – symbol eller skapelse?

förehavanden som eder, vallfärden, väntetiden efter en skilsmässa, fastans början, fastans slut, graviditetens längd, lån och andra frågor som rör människan.”

Koranen bekräftar detta på flera ställen:

”Vi har gjort natten och dagen till två mäktiga tecken. Vi har låtit nattens tecken utplånas [i mörker] och gjort dagens tecken till ett klart ljus, så att ni kan se och söka det som er Herre i Sin godhet beviljar er och för att ni skall veta årens antal och hur [tiden] beräknas.” (Koranen 17:12)

”Det är Han som skapade solen som ett bländande ljus och månen [som återger dess] sken, och som har fastställt dess faser, så att ni kan räkna åren och mäta [tiden]. Gud har inte skapat detta utan en plan och ett syfte.” (Koranen 10:5)

Al-Qurtubi tillägger även att det är lättare att räkna nymånar än att räkna dagar – vilket understryker månens praktiska funktion i den islamiska tideräkningen.

Sammanfattning

Månskärans och stjärnans ursprung i islam – de är kulturella symboler som sprids gradvis och saknar stöd i Koranen eller profetens tradition. Månen och stjärnorna är däremot en del av Guds skapelse och tjänar som praktiska tecken för tid, fasta, pilgrimsfärd och vardagliga förehavanden. Det är den islamiska synen på dessa himlakroppar.